

Z kalendarza pandemii

Jeszcze nie ucichły echa kryzysowej sytuacji w naszej gminie związanej z finansowaniem oświaty gdy „przyszedł” koronawirus i czas się jakby zatrzymał, wprowadzie tylko na chwilę, kiedy siedzieliśmy wszyscy wystraszeni w domach zastanawiając się jak długo to potrwa i jakie skutki przyniesie. O światowych pandemiach dowiadaliśmy się dotychczas tylko z literatury lub z opowieści starszych ludzi... więc Covid-19 zaskoczył nas zupełnie. Wszyscy narzekaliśmy na szybkie tempo życia i wieczny brak czasu, którego teraz, zrzędzeniem losu, otrzymaliśmy jakby więcej; świat nagle zwolnił, a naszym towarzyszem stało się zalecenie: # *Zostańwdomu*.

4 marca w szpitalu w Zielonej Górze stwierdzono pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem w Polsce. Tzw. pacjent zero to 66-letni mężczyzna, który przyjechał z Niemiec.¹

12 marca media donoszą, że *liczba zarażonych koronawirusem COVID-19 w Polsce wynosi już 51 osób. Ministerstwo Zdrowia podało, że ponad 17 000 osób znajduje się pod obserwacją. Liczba osób hospitalizowanych: 384, liczba osób objętych kwarantanną: 2736, liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym: 14841.*²

Pandemia wpłynęła również na działalność biblioteki, którą **12 marca** w związku z informacjami o pierwszych zakażeniach na terenie naszej gminy, musieliśmy zamknąć dla czytelników, aż na 2 miesiące. W tym czasie, za zamkniętymi drzwiami, pracownicy wykonywali bieżące i zaległe prace, a także czynności związane głównie z przystosowaniem biblioteki do nowych realiów i sanitarnych rygorów. W pierwszej kolejności trzeba było zaopatrzyć bibliotekę w niezbędne środki bezpieczeństwa (rękawice, jednorazowe ręczniki, płyny do dezynfekcji rąk i pomieszczeń), których zakup od samego początku stwarzał wiele problemów, nie wspominając już o cenach, które poszybowały w górę.

Oprócz sklepów i niektórych miejsc usługowych (w których zabrakło mąki, papieru toaletowego i drożdży), zamknięto w kraju urzędy, przychodnie, placówki kulturalne i oświatowe oraz kościoły. Życie społeczne przeniosło się do internetu. Zamknięcie szkół spowodowało, że niektórzy pracownicy musieli wykorzystać zaległe urlopy lub skorzystać z opieki nad dzieckiem do lat 8, co wprowadzono specustawą, która w kolejnych etapach walki z epidemią regulowała inne wymagające tego sytuacje. Nauczyciele, dzieci i rodzice musieli opanować nowe techniki nauki na odległość. W sieci odbywały się również zdalne sesje rady gminy, a poradę lekarską można było uzyskać tylko telefonicznie. Święta Wielkanocne, które w tym roku przypadły w pierwszej dekadzie kwietnia, przeżywaliśmy, jak nigdy dotąd w zupełnej izolacji - w domowych kościołach; parafie w Polsce dość szybko zareagowały jednak na tę niecodzienną sytuację wprowadzając do sieci transmisje mszy świętych „na żywo”.

15 marca media podały do publicznej wiadomości, że *od godziny 00:00 w niedzielę [...] zamknięte są granice Polski dla osób chcących dotrzeć zarówno drogą lotniczą, lądową, jak i morską; granice będą zamknięte dla przyjeżdżających cudzoziemców, a wracający Polacy będą musieli poddać się kwarantannie. W Polsce będą mogły lądować tylko loty czarterowe*³. Rząd zorganizował tzw. „lot do domu”.

16 marca Ministerstwo Zdrowia informuje, że *na terenie całej Polski znajduje się już 150 potwierdzonych przypadków zakażenia koronawirusem. Tylko dziś ta liczba wzrosła o 28 nowych osób. - Musimy się przygotować na to, że w tym tygodniu będziemy mieli czterocyfrowy wynik liczby osób zakażonych koronawirusem i ten wzrost będzie dynamiczny - powiedział minister zdrowia, Łukasz Szumowski [...]*⁴. W tym samym dniu Ministerstwo Zdrowia podaje, że *zmarł czwarty*

¹ Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pandemia_COVID-19_w_Polsce, [data dostępu: 07.06.2020]

² <https://www.medonet.pl/koronawirus/koronawirus-w-polsce,koronawirus-w-polsce--1-161-ofiar---26-780-zakazonych--aktualne-dane-artyku1,88084851.html#czwarty-zgon-z-powodu-koronawirusa-w-polsce>, [data dostępu: 07.06.2020]

³ <https://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/180599>, [data dostępu: 07.06.2020]

⁴ <https://www.medonet.pl/koronawirus/koronawirus-w-polsce,koronawirus-w-polsce--1-161-ofiar---26-780-zakazonych--aktualne-dane-artyku1,88084851.html#czwarty-zgon-z-powodu-koronawirusa-w-polsce>, [data dostępu: 07.06.2020]

pacjent zarażony koronawirusem. To 67-letni mężczyzna, który przebywał w szpitalu w Łańcucie. "Od początku był w stanie ciężkim i miał choroby współistniejące" - czytamy w komunikacie⁵.

26 marca, zgodnie z zaleceniami GIS, wprowadzono w bibliotece pracę zdalną. Na ostatniej - przed przymusową kwarantanną - naradzie z pracownikami, rozdano do domu zadania i ustalono zasady i sposób komunikowania się między sobą. W systemie pracy zdalnej osoby zarządzające - kierownik i główny księgowy - realizowały wszelkie bieżące zadania administracyjne niezbędne dla podtrzymania ciągłości działania instytucji, a w sytuacji wymagającej obecności pełniły dyżury w bibliotece. Bibliotekarkom przydzielono do pracy w domu książki oraz sprzęt, aby mogły komputerowo opracowywać zbiory w katalogu online. Do 15 maja skatalogowano w tym systemie pracy przeszło 1000 pozycji. Na czas przymusowej izolacji osobie sprzątającej powierzono inne, nowe obowiązki, m.in. sporządzenie protokołu książek przeznaczonych do wycofania ze zbiorów, wykreślanie ich z inwentarzy, podsumowywanie, itp. W ostatniej chwili wpadliśmy na pomysł, żeby ustawić w telefonie stacjonarnym przekierowanie rozmów telefonicznych do „domowego sekretariatu”, co okazało się bardzo potrzebne, gdyż można było od razu poinformować dzwoniące osoby o sytuacji w naszej bibliotece. Codzienne sprawdzanie doniesień z kraju i ze świata, śledzenie zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego i władz nadrzędnych w kwestii postępowania w dobie szerzącej się epidemii nie przynosiło wiele nadziei i nie nastrajało optymizmem, dlatego też pakowanie przez bibliotekarki książek do skrzynek w celu zabrania ich do opracowywania w domu, wprowadziło wśród pracowników dziwne uczucie konsternacji i po raz kolejny uświadomiło nam, że sytuacja jest niezwykle poważna.

31 marca wprowadzono nowe ograniczenia: *Dziś wczesnym popołudniem premier Mateusz Morawiecki ogłosił nowe restrykcje, które mają spowolnić przyrost zachorowań na koronawirusa w Polsce. Jednym z nich jest zachowanie odstępu między ludźmi i wymóg dwóch metrów odległości⁶.*

Wprowadzenie w życie nakazu zachowania społecznego dystansu od razu dało się zauważyć na naszych ulicach. Do sklepów, do apteki, na pocztę tworzyły się długie kolejki, a ludzie z pełnym zrozumieniem i w dziwnym milczeniu zachowywali stosowne odległości. Tak było w godzinach dopołudniowych, natomiast już po południu Iwkowa przypominała wyludnioną pustynię.

W związku z tym, że patogen jest szczególnie niebezpieczny dla osób starszych i z obniżoną odpornością, z dniem **1 kwietnia** wprowadzono przepis, że w godzinach od 10 do 12 sklepy i inne punkty usługowe obsługują jedynie osoby powyżej 65 roku życia, tzw. godziny dla seniora⁷.

16 kwietnia wprowadzono obowiązek zasłaniania ust i nosa na ulicy, w sklepach, punktach usługowych, urzędach, transporcie publicznym⁸.

20 kwietnia ogłoszono pierwszy z czterech etapów znoszenia ograniczeń, który pozwalał na zwiększenie liczby osób w sklepach i kościołach (na 1 osobę powinno przypadać co najmniej 15 m² powierzchni)⁹.

Do tego czasu we mszy świętej mogło uczestniczyć maksymalnie 5 osób, a po częściowym zniesieniu obostrzeń, w kościele w Kątach jednorazowo mogło już przebywać 21 osób, w Wojakowej – 29, a w Iwkowej - 24 wiernych.

W pierwszym etapie znoszenia restrykcji otwarto też lasy i miejsca rekreacji, a dzieci powyżej 13 roku życia mogły pojawiać się znów na ulicach bez opieki dorosłych.¹⁰

29 kwietnia premier, Mateusz Morawiecki, powiedział *Dziś jest pierwszy szczególny dzień. Mamy na tę chwilę 370 osób, które wyzdrowiały. To pierwszy taki dzień, gdy możemy powiedzieć, że jest przyrost osób, które zdrowieją - w porównaniu do nowych zachorowań¹¹.*

⁵ <https://www.medonet.pl/koronawirus/koronawirus-w-polsce,koronawirus-w-polsce--1-161-ofiar---26-780-zakazonych--aktualne-dane-,artykul,88084851.html#czwarty-zgon-z-powodu-koronawirusa-w-polsce>, [data dostępu: 07.06.2020]

⁶ <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/koronawirus-w-polsce-wymog-2-metrow-odleglosci-najwazniejsze-informacje/5b8p113>, [data dostępu: 07.06.2020]

⁷ <https://pacjent.gov.pl/godziny-dla-seniora>, [data dostępu: 07.06.2020]

⁸ <https://pacjent.gov.pl/bez-maski-ani-rusz>, [data dostępu: 07.06.2020]

⁹ <https://www.gov.pl/web/koronawirus/nowa-normalnosc-etapy>, [data dostępu: 07.06.2020]

¹⁰ Tamże, [data dostępu: 07.06.2020]

W tym samym dniu podano informację w sprawie II etapu: *Wkraczamy w drugi zapowiadany etap znoszenia ograniczeń związanych z COVID-19. Po majówce otwarte zostaną centra handlowe, sklepy budowlane będą czynne w weekendy, a hotele wznowią działalność. To jednak nie koniec. Osoby chore powrócą do rehabilitacji, a biblioteki i instytucje kultury będą stopniowo otwierane po konsultacjach z sanepidem. Wprowadzamy także zmiany w funkcjonowaniu przedszkoli i żłobków*¹².

Wójt Gminy Iwkowa, pan Bogusław Kamiński, w cotygodniowej informacji online dla mieszkańców, podaje dane dotyczące koronawirusa. Na dzień **30 kwietnia** na terenie naszej gminy jest 6 osób zakażonych, 19 osób przebywających w kwarantannie domowej i 11 osób objętych kwarantanną graniczną. Przedszkola i biblioteki w gminie pozostaną nadal zamknięte¹³.

Od 5 maja przygotowaliśmy bibliotekę do otwarcia zgodnie z opracowaną i zatwierdzoną przez sanepid „Procedurą bezpieczeństwa funkcjonowania GBP w Iwkowej i podległej jej filii w Wojakowej w okresie epidemii, po częściowym zniesieniu ograniczeń związanych z Covid-19 w Polsce”.

18 maja, po 2 miesięcznej przerwie, wznowiono działalność biblioteki jednak w ograniczonym zakresie. Od tamtej pory, prace nie wymagające obecności pracownika wykonywane są zdalnie. Ograniczone zostały godziny otwarcia bibliotek dla czytelników w związku z obciążeniem pracowników dodatkowymi czynnościami sanitarnymi i kwarantanną książek. Spotkania i narady wewnętrzne ograniczono do niezbędnego minimum. Pracownicy, wykonują swoje zadania w maseczce osłaniającej usta i nos, rękawicach jednorazowych z obowiązkiem częstego mycia i dezynfekowania rąk, rękawic, pomieszczeń, sprzętu i używanych przedmiotów (blatów, klamek, podłóg, poręczy, wyłączników światła, przesłon pleksi, itp.). Na terenie biblioteki, w odpowiednich miejscach, takich jak, wejścia, stanowiska obsługi czytelnika, pomieszczenia socjalne, toalety, umieszczone zostały wskazówki w zakresie bezpiecznego postępowania w pomieszczeniach i informacje w zakresie prawidłowego korzystania ze środków ochronnych. W widocznym miejscu umieszczono potrzebne numery telefonów do stacji sanitarno-epidemiologicznej i służb medycznych oraz informacje jak należy postępować w sytuacji zagrożenia. Dla czytelników udostępnione zostały wypożyczalnie, jednakże z powodu obowiązującej kilkudniowej kwarantanny książek - bez wolnego dostępu do półek. Niedostępne są czytelnie i stanowiska komputerowe, których ze względów organizacyjnych (jednoosobowa obsługa, dezynfekowanie pomieszczeń, wąskie przejścia, itp.) nie jesteśmy w stanie w obecnej sytuacji uruchomić. Czytelnikom zapewniono jednorazowe rękawice i środki do dezynfekcji rąk, a lamy biblioteczne do obsługi wyposażone zostały w przesłony ochronne z pleksi. W instytucji zostały wydzielone dwie drogi komunikacyjne, tzw. „drogę brudną” dla zwracanych książek i „drogę czystą” dla zbiorów wypożyczanych. Zaplanowane przez bibliotekę na rok 2020 wydarzenia kulturalne pozostają wstrzymane aż do odwołania.

7 czerwca portal stronazdrowia.pl podaje:

*Raport minuta po minucie, niedziela 7 czerwca 2020. Liczba potwierdzonych przypadków koronawirusa w Polsce wzrosła do 26 561. 1 157 osób zmarło z powodu COVID-19. W sobotę padł dobowy rekord - potwierdzono aż 576 zachorowań - to najwięcej od początku epidemii koronawirusa w Polsce. Najtrudniejsza sytuacja jest na Śląsku, chorują setki górników m.in. z kopalni Zofiówka.[...] Oficjalna liczba ofiar śmiertelnych COVID-19 w Wielkiej Brytanii, wynosząca 40 465 ofiar, ustępuje jedynie Stanom Zjednoczonym, gdzie doliczono się już ponad stu tysięcy ofiar. [...] Liczba przypadków COVID-19 na całym świecie przekroczyła 7 milionów, z czego około 30 proc. przypada na Stany Zjednoczone. Zmarło ponad 400 tysięcy ludzi*¹⁴.

Jesteśmy obecnie w trakcie IV etapu znoszenia obostrzeń. Nie ma już obowiązku zakrywania nosa i ust w przestrzeniach otwartych. Od 6 czerwca mogą działać na nowo kina, teatry, siłownie i baseny. Dozwolone jest także urządzenie wesel do 150 osób¹⁵.

¹¹ <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1473180,drugi-etap-zoszenia-ograniczen-co-sie-zmieni.html>

¹² <https://www.gov.pl/web/koronawirus/kolejny-etap>[data dostępu: 07.06.2020],

¹³ Zob. <https://iwkowa.pl/aktualnosci/tygodniowa-informacja-wojta-gminy-iwkowa.html>, [data dostępu 07.06.2020]

¹⁴ <https://stronazdrowia.pl/koronawirus-w-polsce-i-na-swiecie-otwarte-silownie-i-baseny-raport-na-zywo-minuta-po-minucie-7062020/ar/c1-14823840>, [data dostępu: 07.06.2020]

¹⁵ <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/koronawirus-25-tys-zakazen-w-polsce-jak-rozwijal-sie-w-polsce-i-na-swiecie/xgt8wcd> [data dostępu: 08.06.20]

Względy ekonomiczne i gospodarcze wymuszają znoszenie obostrzeń. W niektórych branżach były one wprost wyczekiwane. Z powodu koronawirusa wielu pracodawców musiało podjąć trudne decyzje zamykania swoich zakładów i zwalniania pracowników, niektórzy pozostali bez źródła dochodów, w budżetach znacznie zmniejszyły się wpływy z podatków.

*Czasami będziemy luzowali te obostrzenia, czasem może się zdarzyć, że będziemy musieli zrobić krok wstecz. Taki jest charakter tego wirusa [...]*¹⁶ – tłumaczy premier, Mateusz Morawiecki.

Powinniśmy jednak zachować czujność. To, że wróg jest niewidoczny nie oznacza, że go nie ma....

8 czerwca minister zdrowia Łukasz Szumowski ostrzega : *Wirus nie zniknął, słyszymy o kolejnych ogniskach. One będą. To nie jest tak, że jesteśmy już bez wirusa, bez epidemii [...]* Następnie dodaje, iż *ogniska wskazują na to, że musimy być bardzo czujni i zachowywać dystans*¹⁷.

Ps.

Epidemia zakaźnej choroby COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2 rozpoczęła się 17 listopada 2019 roku w mieście Wuhan, w środkowych Chinach. W połowie lutego ogniska zakażeń wybuchły w Korei Południowej, we Włoszech i w Iranie. Następnie epidemia ogarnęła prawie cały świat. 4 marca po raz pierwszy zanotowano zakażenia wirusem w Polsce. 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię choroby Covid-19, a 13 marca WHO podała informację, że epicentrum pandemii stała się Europa. Do 6 czerwca odnotowano ok. 6,71 mln przypadków zachorowań w 188 państwach, w tym ok. 395 tys. zgonów i prawie 2,79 mln przypadków wyzdrowień¹⁸.

W dalszej części informacji z Wikipedii przedstawione zostały podjęte działania w skali międzynarodowej mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się choroby.

Miedzy innymi wprowadzone zostały kwarantanny, ograniczono podróże, w niektórych państwach wprowadzono godziny policyjne. Część krajów zamknęło granice lub ograniczyło ruch w tych strefach. Wobec osób przekraczających granice wprowadzono restrykcje, na lotniskach i dworcach kolejowych - kontrole. W wielu państwach na całym świecie zostały zamknięte szkoły i uniwersytety. Odwołanych zostało wiele wydarzeń politycznych, religijnych, sportowych i kulturalnych.

Pandemia spowodowała również największą światową recesję od czasów wielkiego kryzysu. W wyniku panicznych zakupów, powszechne braki w zaopatrzeniu jeszcze bardziej się pogłębiły.

W środkach masowego przekazu zaczęły się szerzyć teorie spiskowe i dezinformacje dotyczące koronawirusa¹⁹.

W związku z pandemią Wikipedia odnotowała też inne niepokojące zjawiska, takie jak: *szereg przypadków ksenofobii i rasizmu wobec Chińczyków i innych mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej*²⁰.

W związku z koronawirusem do naszego codziennego słownika mowy wkradły się nowe słowa i określenia.

Słownik czasu zarazy

SaARS-CoV-2, Covid-19, chiński wirus, wirus z wuhan, patogen, koronawirus, pandemia, zagrożenie epidemiczne, zjadliwy wirus, rozprzestrzenianie się wirusa, ogniska zachorowań, kryzys epidemiczny, choroby współistniejące, odporność stadna, zawlec chorobę, przywlec zarazę, pacjent zero, nosiciel, ozdrowieniec, kwarantanna domowa, kwarantanna graniczna, kwarantanna książek, izolacja, areszt domowy, samoizolacja, przesłony ochronne, przyłbice, maseczki, kagańce, kombinezony, gogle ochronne, respiratory, testy, szpitale jednoimienne, reżim sanitarny, lekarskie teleporady, ograniczenie ryzyka, ograniczenia sanitarne, dystans społeczny, tarcza antykryzysowa, obostrzenia i restrykcje, uwalnianie obostrzeń, specustawa, odmrażanie gospodarki, godziny dla seniorów, zostań w domu, online, teorie spiskowe, dezinformacja, domowe kościoły, praca zdalna, koronaświrus, koronaferie...

¹⁶ <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1473180,drugi-etap-zoszenia-ograniczen-co-sie-zmieni.html>, [data dostępu 08.06.2020]

¹⁷ <https://wiadomosci.onet.pl/slask/koronawirus-w-polsce-wstrzymana-praca-w-12-kopalniach-jsw-i-pgg/bwd5rht>, [data dostępu 07.06.2020]

¹⁸ Zob. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pandemia_COVID-19, [data dostępu 07.06.2020]

¹⁹ Tamże, [data dostępu 07.06.2020]

²⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/Pandemia_COVID-19, [data dostępu 07.06.2020]